

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego w Warszawie

PORADNIK PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH DLA OPIEKUNÓW PRAKTYK

Warszawa 2012

Poradnik praktyk pedagogicznych dla opiekunów praktyk opracowany w ramach projektu:

„Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli”

przez zespół w składzie:

Monika Jurewicz

Hanna Dudkiewicz

Spis treści.....	3
1. Wprowadzenie	4
2. Informacja o projekcie	6
3. Wstępne założenia teoretyczne programu	8
4. Sylwetka absolwenta studiów nauczycielskich	10
5. Zobowiązania placówki, w której student odbywa praktyki	16
6. Zobowiązania opiekuna praktyk z ramienia szkoły/ przedszkola	17
6.1 Zobowiązania opiekuna praktyk wobec uczelni	17
6.2 Zobowiązania opiekuna wobec opiekuna dydaktycznego.....	18
6.3 Zobowiązania opiekuna wobec studentów.....	18
7 Zasady pracy z dorosłym uczniem	22
8 Warunki oceniania i zaliczenia praktyk.....	26
8.1 Regulacje dotyczące niezaliczenia praktyk albo odwołania z praktyk.....	27
8.2 Kryteria oceny opisowej studenta przez opiekuna praktyk.....	28
8.3 Kryteria oceny punktowej studenta przez opiekuna praktyk.....	29
8.4 Warunki zaliczenia praktyk pedagogicznych.....	30
9 Obsługa strony internetowej.....	31
10, Dokumentacja przebiegu praktyk	41
10.1. Wskazówki dotyczące wypełniania kart kompetencji studenta.....	41
10.2 Wzory dokumentów – załączniki.....	42
Bibliografia.....	72

1. WPROWADZENIE

Oddajemy do rąk Czytelników poradnik, który został opracowany z myślą o opiekunach praktyk pedagogicznych w ramach Projektu „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli”.

Projekt „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli” współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość kształcenia, Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe.

Projekt uwzględnia zarówno specyfikę nauczania i wychowania na kierunku pedagogika, (specjalność nauczycielska), w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej jak również standardy kształcenia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012r).

Praktyki pedagogiczne stanowią integralną część programu studiów na kierunku Pedagogika. Szczególną rangę mają na specjalnościach nauczycielskich, gdzie przyszli nauczyciele nabywają wiedzę i umiejętności niezbędne do wykształcenia i wychowania przyszłych pokoleń zgodnie z aktualnymi potrzebami społeczeństwa a także rynku pracy.

Poradnik składa się z dziesięciu rozdziałów, w których to zostały przedstawione kluczowe kwestie związane z planowaniem, projektowaniem oraz organizowaniem praktyk pedagogicznych dla studentów kierunku pedagogika. Omówiono ogólne i szczegółowe cele praktyk oraz harmonogram zadań na kolejnych etapach praktycznego kształcenia.

W rozdziale pierwszym zamieszczono najważniejsze informacje o projekcie praktyk realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość kształcenia, Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe.

Rozdział drugi w całości został poświęcony wstępnym założeniom teoretycznym program.

Rozdział trzeci prezentuje wyczerpującą charakterystykę abiturienta studiów nauczycielskich.

W rozdziale czwartym i piątym omówiono zobowiązania placówki oraz zobowiązania opiekuna praktyk wobec uczelni i studentów odbywających praktyki pedagogiczne. Przedstawiono ustalenia ogólne, które dotyczą zarówno studentów jak również opiekunów praktyk. W sposób szczegółowy wyodrębniono zadania placówki, w której student odbywa praktyki, zadania opiekuna praktyk z ramienia szkoły/ placówki na poszczególnych etapach odbywania praktyk oraz zadania i obowiązki studenta na kolejnych etapach praktyk.

W rozdziale szóstym przedstawiono najważniejsze zasady wykorzystywane w pracy z dorosłym uczniem. Refleksji poddano tu przede wszystkim właściwości psychofizyczne dorosłego uczestnika procesu edukacyjnego oraz warunki skutecznego procesu uczenia się.

Rozdział siódmy przedstawia zagadnienia związane z procesem oceniania studenta zarówno w zakresie oceny formatywnej jak również oceny sumatywnej. W rozdziale tym szczegółowo omówiono kryteria oceny studenta przez opiekuna – nauczyciela praktyk. Określono warunki zaliczenia praktyk pedagogicznych oraz możliwości odwołania z praktyk.

Treść rozdziału ósmego koncentruje się wokół praktycznych rozwiązań związanych z obsługą strony internetowej, która stanowi cenne narzędzie informatyczne usprawniające prace związane z zarządzaniem procesem praktyk.

Rozdział dziewiąty i dziesiąty zawiera wzory dokumentów, między innymi karty kompetencji studenta na pierwszym i drugim etapie praktyk. Materiał programowy kończy wzór: dzienniczka praktyk, zaświadczenia o odbyciu praktyk, końcowej oceny zaliczenia praktyki pedagogicznej w szkole, końcowej oceny zaliczenia praktyk w przedszkolu, arkusza ewaluacji praktyk.

2. INFORMACJE O PROJEKCIE

Projekt „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli” został stworzony z myślą o studentach i studentkach Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie. Projekt uwzględnia zarówno specyfikę nauczania i wychowania na kierunku pedagogika, (specjalność nauczycielska), w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej jak również standardy kształcenia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012r).

W projekcie biorą udział pracownicy (kadra dydaktyczna Wydziału Nauk Społecznych) Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie oraz dyrektorzy i nauczyciele szkół ze stołecznej dzielnicy Białoleka.

„Głównym celem projektu jest nabycie wysokich kwalifikacji praktycznych wypracowanych nową metodą praktyk przez co najmniej 410 studentów kierunku pedagogika na Wydziale Nauk Społecznych w Warszawie w Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego. Projekt jest skierowany do studentów pedagogiki studiów licencjackich w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, opiekunów praktyk hospitacyjnych i ciągłych oraz szkół i placówek, w których realizowana będzie praktyka. Ponadto, cele projektu skupiają się wokół:

- zwiększenia atrakcyjności praktyk pedagogicznych – poprzez unowocześnienie i wzbogacenie sfery merytorycznej i technicznej;
- wypracowanie stałych form współpracy w zakresie organizacji i monitorowania praktyk między Uczelnią i Urzędem Dzielnicy Białoleka (jako jednym z organów prowadzących placówki edukacyjne w Warszawie);
- podniesienie kwalifikacji i motywacji 60 opiekunów praktyk z placówek i szkół – dzięki szkoleniom, warsztatom oraz wsparciu konsultacyjnemu w ramach powołanego Biura Praktyk Nauczycielskich;
- poszerzeniu i udoskonaleniu kompetencji nauczycieli pośród 410 studentów biorących udział w projekcie – poprzez warsztaty i seminaria oraz poznanie specyficznych i innowacyjnych metod i form pracy w odmiennych typach placówek w ramach praktyk hospitacyjnych oraz ciągłych.”¹

¹ A. M. Łukasiewicz, *Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli. (Raport z badania studentów i nauczycieli)*, Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Warszawa, 14 X 2011 s. 6-7

Główne cele praktyki obejmują:

- poznanie organizacji (w tym: szczególnie procesu dydaktyczno – wychowawczego) pracy różnych typów szkół i placówek , w których student po ukończeniu studiów może znaleźć zatrudnienie;
- nabycie i doskonalenie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce (w tym: realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły);
- kształtowanie umiejętności rozpoznania indywidualnych i grupowych potrzeb oraz oczekiwań uczniów (w tym: doskonalenie umiejętności diagnozowania i rozwiązywania problemów wychowawczych oraz dydaktycznych);
- nabywanie i doskonalenie umiejętności planowania (projektowania), prowadzenia i dokumentowania zajęć;
- nabywanie umiejętności refleksyjnej analizy oraz twórczej krytyki pracy nauczyciela i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyk przez opiekunów praktyk i studentów;
- nabywanie i doskonalenie umiejętności analizowania własnej pracy, jej efektów oraz pracy uczniów.

W projekcie przewidziano łącznie udział 410 studentów, w ramach kolejnych naborów z roczników akademickich 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, odbywających cykl praktyk w ramach I etapu praktyk – praktyka hospitacyjna 30 godzin, po I roku studiów i II etapu praktyk – praktyka ciągła 120 godzin, po II roku studiów w dwóch rodzajach placówek – przedszkolu i szkole podstawowej - po 60 godzin w każdej z nich.

Nad przebiegiem praktyk i ich jakością czuwają ze strony Wyższej Szkoły im. Bogdana Jańskiego w Warszawie koordynator projektu i uczelniany opiekun praktyk, ze strony partnerskich placówek dydaktycznych wyznaczeni w każdej placówce opiekunowie praktyk.

3. WSTĘPNE ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE PROGRAMU

Wielorakie są aspekty i konteksty uwarunkowań edukacji nauczycieli. Niewątpliwie jednym z fundamentalnych są wyzwania cywilizacyjne, konstytuują one założenia nowoczesnego systemu kształcenia i rozwoju zawodowego nauczycieli.

Zdaniem I. Nowosad polski system kształcenia nauczycieli charakteryzuje brak ciągłości i spójności pomiędzy placówkami kształcącymi nauczycieli w uniwersytetach i wyższych szkołach pedagogicznych a placówkami edukacyjnymi zajmującymi się kształceniem adeptów podczas stażu wstępnego i instytucjami zorientowanymi na ustawiczne doskonalenie².

Natomiast M. Łobocki zauważa, iż nadal często zapomina się, że kształcenie pedagogiczne nauczycieli ma zapewnić im nie tylko dobrą znajomość pedagogiki, lecz także nauczyć odpowiedniego podejścia do uczniów i pobudzić do twórczej refleksji nad wykonywanym zawodem nauczycielskim z przeróżnymi jego problemami natury pedagogicznej³.

Model edukacyjny, w którym nauczyciel ma patent na wiedzę – zdaniem J. Moritz- musi się zmienić. Zadaniem nauczyciela będzie teraz wspieranie uczącego się w procesie samodzielnego zdobywania wiedzy, wskazywanie programów realizujących określone cele kształcenia. Wiadomości i umiejętności przejdą na plan drugi, a główne miejsce zajmie postawa człowieka, jego otwartość na świat i ludzi, wyobrażenia, ciekawość świata⁴.

Profesjonalne kompetencje współczesnego nauczyciela ujmowane są najczęściej jako indywidualne zdolności, umiejętności, system wiedzy doświadczenie, postawy, i aktywność zawodową oraz cechy osobowe jednostki.

Nie ulega wątpliwości, że jednym z koronnych dylematów współczesnej szkoły wyższej jest pytanie o profil kształcenia przyszłych nauczycieli. Jeśli nawet pominąć milczeniem jakość wiedzy dostarczanej przyszłym nauczycielom – zauważa H. Muszyński - w toku ich studiów, to o ich wręcz katastrofalnej słabości decyduje przede wszystkim brak efektywnego wprowadzania w rudymenty przygotowania warsztatowego. Hołdowanie przekonaniu, że przyswojona przeszłemu nauczycielowi wiedza teoretyczna stanie się zacychem i źródłem

² I. Nowosad, Rozwój zawodowy nauczycieli – formy jego wsparcia, Nowa Szkoła 6/2005, s. 29.

³ M. Łobocki, W trosce o skuteczne kształcenie pedagogiczne nauczycieli W: M. S. Szymański (red.) Nauczyciel i kształcenie nauczycieli, Warszawa 2005, Wyd. Zak, s. 93.

⁴ J. Moritz, Refleksje na temat kształcenia nauczycieli, Nowa Szkoła 1/2008, s. 34..

inspiracji do twórczego wykonywania tego zawodu, prowadzi od lat do następstw, które muszą budzić co najmniej niepokój⁵.

Autorzy programu praktyk pedagogicznych realizowanego w ramach projektu „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia nauczycieli” stanęli przed nie lada wyzwaniem. Z jednej strony zdajemy sobie sprawę, że zapoczątkowanie zmian w zakresie nowatorskiego funkcjonowania nauczycieli jest niezwykle trudne i ryzykowne albowiem każdy z nas nosi w sobie obraz nauczycielskiego postępowania wynikający z obowiązkowych doświadczeń szkolnych. Z drugiej zaś strony wyruszyliśmy w nieznaną ale jakże intrygującą podróż - w poszukiwaniu profesjonalizmu zawodowego nauczyciela - z wielkim optymizmem i nadzieją na zmianę. Albowiem jak zauważa K. Obuchowski współczesny świat niejasności umieszcza człowieka w sytuacji skomplikowanych wyborów, ograniczonego zaufania i rosnącego ryzyka. Zobowiązania, jakie stawia nauczycielom przyszłość, wymagają przygotowania go do wypełniania nowatorskich ról w nowej rzeczywistości społeczno-kulturowo-edukacyjnej. Nie są to powinności łatwe, albowiem najpierw człowiek musi dokonać stosownych zmian w sobie, aby mógł swoimi właściwościami uzupełnić to, co dotychczas dostawał gotowe, do czego jedynie wystarczyło po prostu dostosować się⁶.

⁵ H. Muszyński, Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań i konieczności, W: D. Waloszek (red.), Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych, Kraków 2010, Bliżej Przedszkola, s. 37.

⁶ K. Obuchowski, Człowiek intencjonalny, PWN, Warszawa 1993, s. 38.

4. SYLWETKA ABSOLWENTA STUDIÓW NAUCZYCIELSKICH

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego jest uczelnią niepubliczną i tym różni się od innych szkół wyższych, iż oprócz programu edukacyjnego realizuje program wychowawczy, który ma kształtować w studentach postawę służby i odpowiedzialności wobec Ojczyzny. Uczy, jak odnosić sukcesy, działając etycznie.

Program studiów dla kierunku Pedagogika jest zintegrowany z ukształtowanym już profilem i misją Uczelni i kładzie duży nacisk na przygotowanie studentów do działań innowacyjnych, łączących wyzwania technologiczne, gospodarcze i społeczne, szczególnie w okresie wielu zmian, napięć, jak i możliwości, jakie stają przed kadrą współczesnych organizacji.

Kształcenie w Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego - szczególnie w zakresie pedagogiki - nastawione jest na podmiotowość człowieka. Obejmuje takie sfery działania jak wychowanie, rozwój, opieka, wsparcie osób będących w trudnych sytuacjach rozwojowych. Ma przygotować pedagoga jako człowieka, który patrzy i widzi innego człowieka, który dostrzega, diagnozuje i umiejętnie reaguje na nowe zjawiska związane z integralnym wychowaniem, opieką społeczną i kształceniem.

Celem studiów jest przygotowanie studentów do profesjonalnego wykonywania zawodu nauczyciela. Studia przygotowują do realizacji zadań w zreformowanej szkole podstawowej i w przedszkolu. Mają profil poznawczo-kompetencyjny, oparty na dwóch blokach zajęć: są to teoretyczne podstawy kształcenia i wychowania dzieci oraz zajęcia warsztatowe i praktyczne.

Program kształcenia uwzględnia zarówno założenia nowej podstawy programowej oraz obowiązujące rozwiązania w zakresie kształcenia dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Po zakończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela absolwent:

1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;

2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności

pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;

3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;

4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;

5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;

6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;

7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.

2. Szczegółowe efekty kształcenia

Po zakończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela absolwent:

1) posiada wiedzę na temat:

a) rozwoju człowieka w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych,

b) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w działalności pedagogicznej (dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej), oraz ich prawidłowości i zakłóceń,

c) wychowania i kształcenia, w tym ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, psychologicznych, biologicznych i medycznych podstaw,

d) współczesnych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania oraz różnorodnych

uwarunkowań tych procesów,

- e) głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących,
- f) projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych i uwzględniającą specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z zaburzeniami w rozwoju,
- g) struktury i funkcji systemu edukacji – celów, podstaw prawnych, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych,
- h) podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji (np. instruktorów harcerskich) oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych,
- i) specyfiki funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
- j) metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach ogólnodostępnych, w szkołach i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych),
- k) bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie,
- l) projektowania ścieżki własnego rozwoju i awansu zawodowego,
- m) etyki zawodu nauczyciela;

2) w zakresie umiejętności:

- a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
- b) potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,
- c) potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na

poszczególnych etapach edukacyjnych,

d) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,

e) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków,

f) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,

g) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,

h) potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej,

i) potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),

j) potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,

k) potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,

l) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,

m) potrafi pracować w zespole, pełnić różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań

pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,

n) potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne,

o) potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego;

3) w zakresie kompetencji społecznych:

a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),

b) jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,

c) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

d) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,

e) ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów,

f) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),

g) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

4) w zakresie języka obcego, w przypadku gdy język obcy:

a) jest specjalnością kształcenia - ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego, do

nauczania którego uzyskuje przygotowanie, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w zakresie języka obcego niebędącego specjalnością kształcenia zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,

b) nie jest specjalnością kształcenia – ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego;

5) w zakresie technologii informacyjnej - posiada:

a) podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie technik informatycznych, przetwarzania tekstów, wykorzystywania arkuszy kalkulacyjnych, korzystania z baz danych, posługiwania się grafiką prezentacyjną, korzystania z usług w sieciach informatycznych, pozyskiwania i przetwarzania informacji,

b) umiejętność zróżnicowanego wykorzystywania technologii informacyjnej w pracy pedagogicznej;

6) w zakresie emisji głosu - posiada:

a) podstawową wiedzę o funkcjonowaniu i patologii narządu mowy,

b) wykształcone prawidłowe nawyki posługiwania się narządem mowy;

7) w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy — posiada niezbędną wiedzę z zakresu zasad bezpieczeństwa, udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna⁷.

⁷ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

5. ZOBOWIĄZANIA PLACÓWKI, W KTÓREJ STUDENT ODBYWA PRAKTYKI

Dyrektor szkoły lub przedszkola sprawuje ogólną opiekę nad skierowanymi na praktykę studentami i tworzy atmosferę mobilizującą i zachęcającą ich do pracy w zawodzie nauczycielskim.

W szczególności zaś dyrektor szkoły/ przedszkola:

1. Czuwa nad prawidłowym przebiegiem praktyki, kontroluje na bieżąco realizację jej planu
2. Umożliwia studentom wzięcie udziału w posiedzeniach Rady Pedagogicznej, Komitetu Rodzicielskiego i w zebraniu rodziców uczniów danej klasy/ grupy przedszkolnej, jeśli tego rodzaju zebranie odbywa się w czasie trwania praktyki
3. Zapewnia studentom warunki niezbędne do przeprowadzenia praktyki, zgodnie z zawartym z uczelnią porozumieniem
4. Zapoznaje z przepisami BHP oraz zasadami dotyczącymi funkcjonowania placówki
5. Wyznacza spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych opiekuna praktyk, który jest bezpośrednim przełożonym studenta podczas trwania praktyki
6. Konsultuje swoje decyzje z Biurem Praktyk w Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie
7. Zatwierdza harmonogram praktyki opracowany przez nauczyciela – opiekuna praktyk
8. Potwierdza fakt odbycia praktyki przez studenta na terenie przedszkola/szkoły.

6. ZOBOWIĄZANIA OPIEKUNA PRAKTYK Z RAMIENIA SZKOŁY/PRZEDSZKOŁA

Poprzez uczestnictwo w praktykach pedagogicznych studenci nabywają określone kompetencje konieczne w pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej.

Opiekun Praktyk powinien uświadomić studentowi cele praktyk i zaplanowane efekty kształcenia praktycznego w wymiarze dydaktyczno-wychowawczym i opiekuńczym

Funkcja opiekuna praktyk pedagogicznych z ramienia szkoły/przedszkola nie jest opisana w prawie oświatowym. Od nauczycieli, którzy przyjmują na siebie ten obowiązek zależy w dużym stopniu możliwość sprawdzenia przez studentów w praktyce wiedzy i umiejętności nabywanych w czasie studiów, a nawet przyszły wybór zawodu.

Opiekunowie praktyk wprowadzają studenta w środowisko przedszkolne, szkolne i pozaszkolne uczniów, pomagają w planowaniu zajęć i ich rozwoju zawodowym. Na bieżąco śledzą postępy swoich podopiecznych. Ich rola jest bardzo złożona. Różnorodne zadania, które przed nimi stoją wymagają gruntownej wiedzy i bogatego doświadczenia zawodowego.

Dobór opiekunów praktyk winien opierać się na znakomitym ich przygotowaniu do zawodu a także umiejętnościach sprawdzonych w praktyce oświatowej. Znajomość podstawy programowej, obowiązującego w placówce programu, jego obudowy dydaktycznej to podstawa do sprawnego posługiwania się instrumentami metodycznymi i dydaktyką przedmiotu. Nie bez znaczenia jest również zakres ich kompetencji pedagogicznych i psychologicznych.

Zobowiązania opiekuna praktyk pedagogicznych w szkole/przedszkolu zostały podzielone na trzy grupy:

1. Zobowiązania wobec uczelni
2. Zobowiązania wobec opiekuna dydaktycznego uczelni
3. Zobowiązania wobec studentów na poszczególnych etapach praktyk

6.1 Zobowiązania opiekuna praktyk wobec uczelni są następujące:

1. Udział w seminarium dotyczącym modelu funkcjonowania praktyk pedagogicznych – dyskusja, propozycje
2. Udział w szkoleniu z technologii informatycznej (obsługa Systemu

Informatycznego Wspomagania Praktyk)

3. Udział w warsztatach metodycznych

6.2 Zobowiązania wobec opiekuna dydaktycznego uczelni to :

1. Podsumowanie pracy studenta na każdym z dwóch etapów praktyk pedagogicznych i dokonanie oceny
2. Komunikowanie się z opiekunem dydaktycznym uczelni w zakresie organizacji praktyk pedagogicznych lub zachowania praktykanta.

6.3 Zobowiązania opiekuna praktyk wobec studenta:

Do zadań opiekuna na I etapie praktyk – praktyk hospitacyjnych należy:

1. Włączenie studenta w tok życia i pracy szkoły lub przedszkola, w którym odbywa praktykę
2. Opracowanie wspólnie ze studentem szczegółowego harmonogramu zajęć podczas praktyki oraz czuwanie nad jego realizacją
3. Zapoznanie studenta ze specyfiką funkcjonowania szkoły lub przedszkola, w którym odbywa praktykę
4. Zapoznanie studenta z organizacją pracy w placówce, pracownikami pedagogicznymi i pracownikami administracji i obsługi placówki oraz uczestnikami procesów pedagogicznych.
5. Zapoznanie studenta z podstawowymi dokumentami obowiązującymi w przedszkolu/szkole oraz zasadami ich konstruowania tj.:
 - statutem,
 - programem wychowawczym szkoły,
 - programem profilaktyki szkolnej,
 - WSO
 - regulaminami obowiązującymi na terenie placówek edukacyjnych
6. Omówienie zasad obserwacji pedagogicznej oraz dokonanie właściwej analizy i interpretacji zjawisk w zakresie:

- zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,
 - aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),
 - procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
 - czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
 - sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
 - dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży,
 - działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie
7. Współdziałanie w zakresie kształtowania umiejętności:
- sprawowania opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewniania jej bezpieczeństwa,
 - podejmowania działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
 - prowadzenia zorganizowanych zajęć wychowawczych,
 - podejmowania działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
8. Wspieranie studenta w zakresie analizy i interpretacji doświadczanych albo zaobserwowanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- dokumentowaniu obserwowanych doświadczeń pedagogicznych
 - refleksji naukowej nad procesem edukacyjnym
 - ocenie własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron)
 - ocenie przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów
 - konsultowaniu obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań
 - omawianiu zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy)
9. Wspieranie studenta w określeniu jego mocnych i słabych stron
10. Przygotowanie zaleceń do dalszej pracy studenta

Do zadań opiekuna na II etapie praktyk - praktyk ciągłych należy:

1. Zapoznanie studenta ze specyfiką szkoły lub przedszkola, w którym jest realizowana praktyka, w szczególności poznanie realizowanych w wymienionych placówkach statutowych zadań, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji
2. Umożliwienie studentowi obserwowanie aktywności własnej opiekuna, w tym:
 - czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
 - toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
 - interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
 - procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
 - sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
 - sposobu oceniania uczniów,
 - sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
 - dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
 - funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
 - organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje)
3. Współdziałanie i nadzorowanie studenta w:
 - planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
 - organizowaniu pracy w grupach,

- przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
 - wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
 - kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
 - podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - organizowaniu przestrzeni klasy,
 - podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy
 - psychologiczno-pedagogicznej;
4. Przygotowanie studenta do pełnienia roli nauczyciela, w szczególności:
- planowania lekcji (zajęć), formułowania celów, doboru metod i form pracy oraz środków dydaktycznych
 - dostosowywania metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej
 - organizacji i prowadzenia lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze
 - wykorzystywania w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej
 - dostosowywania sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów
 - animowania aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijania umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej, organizacji pracy uczniów w grupach zadaniowych
 - dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
 - diagnozowania poziomu wiedzy i umiejętności uczniów
 - podejmowania indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)
 - podejmowania działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad
 - podejmowania współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy

pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami

5. Pomoc w analizie i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- prowadzeniu dokumentacji praktyki
 - konfrontowaniu wiedzy teoretycznej z praktyką
 - ocenie funkcjonowania studenta w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeżenie mocnych i słabych stron)
 - ocenie przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów
 - omawianiu zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy)

7. ZASADY PRACY Z DOROSŁYM UCZNIEM

W literaturze przedmiotu możemy odnaleźć wielorakie klasyfikacje zasad kształcenia dorosłych. Na potrzeby niniejszego opracowania wykorzystano klasyfikację zasad zaproponowaną przez J. Pólturzyckiego.

Zasady – to normy postępowania dydaktycznego, których przestrzeganie pozwala nauczycielowi zaznajamiać młodzież z podstawami usystematyzowanej wiedzy, rozwijać ich zainteresowania i zdolności poznawcze, wpajać im określone poglądy i przekonania oraz wdrażać do samokształcenia.

Wyróżniamy następujące zasady pracy z dorosłymi:

1. Zasada pogładowości
2. Zasada przystępności kształcenia
3. Zasada systematyczności
4. Zasada świadomego i aktywnego współuczestnictwa
5. Zasada kształcenia umiejętności uczenia się
6. Zasada łączenia teorii z praktyką
7. Zasada wykorzystywania doświadczeń osób dorosłych
8. Zasada indywidualizacji i zespołowości

9. Zasada trwałości wiedzy

10. Zasada ustawiczności kształcenia

Teraz przejdziemy do szczegółowego omówienia wskazanych zasad pracy.

Jedną z kluczowych zasad jest *zasada pogładowości*, określana także jako zasada bezpośredniości. Zasada ta wskazuje na konieczność zdobywania wiedzy o rzeczywistości przez bezpośrednie poznawanie rzeczy i zjawisk, wydarzeń i procesów lub przez zetknięcie ich z „zastępnikami”, czyli pomocami naukowymi, takimi jak: obrazy, modele, słowa, wykresy, tabele.

Zasada pogładowości odnajduje swe zastosowanie zarówno w podających jak i poszukujących metodach kształcenia. Powinna respektować zarówno właściwości psychiczne uczestników oraz zasób ich doświadczeń i umiejętności.

Przestrzeganie tej zasady przyczynia się do podnoszenia jakości procesu kształcenia poprzez: wprowadzenie do świadomości uczestników procesu edukacyjnego odpowiedniej znajomości faktów, umiejętności prawidłowego kształtowania pojęć, zrozumienia uogólnień i praw naukowych. Dzięki tej zasadzie możliwe jest także bezproblemowe: zrozumienie i zapamiętanie przekazywanych myśli, praw i pojęć.

Kolejną omawianą zasadą jest *zasada przystępności nauczania*. Zasada ta wyraża się w potrzebie stopniowania trudności poprzez dostosowanie treści i metod nauczania do rozwoju i możliwości studentów. Z zasady tej jasno wynika, że w nauczaniu należy przechodzić od tego, co jest bliskie - do tego co dalekie, od tego, co jest dla studentów łatwe - do tego co trudne, od tego, co jest studentom znane, do tego co nowe i nieznanne. Równocześnie należy uwzględniać różnice w tempie pracy i stopniu zaawansowania w nauce poszczególnych studentów. Znajomość uczestników procesu kształcenia (ich możliwości mentalnych, zasobu doświadczeń, umiejętności uczenia się) jest najważniejszym warunkiem powodzenia pracy dydaktycznej.

Następną wyeksponowaną zasadą jest *zasada systematyczności*. Reguła ta powinna być przestrzegana tak przez uczniów w procesie uczenia się, jak i nauczycieli podczas kierowania tym procesem. Jak wynika z wieloletnich doświadczeń i wyników badań człowiek powinien

systematycznie przyswajać wiadomości i umiejętności oraz systematycznie je utrzymywać. Tylko taki schemat pracy może przyczynić się do trwałego przyswajania nowego materiału. Nauczyciel powinien w swojej pracy – zdaniem J. Półturzyckiego - uwzględniać następujące reguły: ujmować materiał nauczania we właściwej kolejności, stale nawiązywać do materiału opanowanego, podzielić materiał na określone części, wiązać poszczególne porcje w całość, podkreślać sprawy i tematy główne, zasadnicze, dbać o systematyczne opanowanie wiedzy i umiejętności

Czwartą wyróżnioną zasadą jest *zasada świadomego i aktywnego uczestnictwa*. Jak wynika ze szczegółowej analizy organizacji procesu kształcenia dewiza ta jest realizowana w oparciu o metody nauczania, w których student musi podejmować próby określenia problemu, wyszukiwania potrzebnego materiału i analizowania go w celu odróżnienia tego, co istotne i ważne, od tego, co drugorzędne. Aby można było w pełni zrealizować powyższą zasadę nauczyciel powinien dążyć do rzetelnego rozpoznania indywidualnych zainteresowań studentów. Prowokować do refleksji na temat obserwowanych faktów i zjawisk w konfrontacji z osobistą wiedzą studenta. Równoległe winien stwarzać warunki sprzyjające wdrażaniu studentów do zespołowych form pracy.

Kolejna zasada wynika z założeń edukacji ustawicznej, w której szczególnie nacisk kładzie się na rozwijanie umiejętności pracy umysłowej i przygotowanie do samokształcenia. Jest to *zasada kształtowania umiejętności uczenia się*. Maksyma ta koncentruje się wokół takich obszarów jak: przygotowanie do świadomego i autonomicznego programowania oraz aranżowania pracy umysłowej, doskonalenia fundamentalnych metod nabywania informacji i rozwijania umiejętności, takich jak obserwacja, korzystanie z komunikatów, wypowiedzi nauczyciela i współuczestników procesu oświatowego, posługiwanie się podręcznikami i innymi materiałami dydaktycznymi oraz środkami kształcenia. Zarazem niezwykle ważne jest prawidłowe rozumienie informacji wraz z racjonalną selekcją czy syntezą poznawanych treści.

Ogromną wartość w procesie kształcenia ma również *zasada łączenia teorii z praktyką*. Wydaje się, że szczególnie dzisiaj, w czasach współczesnych wiele uwagi poświęca się tej maksymie. Wielokrotnie zwracano uwagę, iż wielu studentów świetnie radzi sobie z wiedzą teoretyczną, natomiast ma problemy z zastosowaniem nabytych wiadomości w praktyce. Zasada ta dodatkowo wpływa na przygotowanie do racjonalnego posługiwania się wiedzą w

rozmaitych sytuacjach praktycznych, do przekształcania otaczającej rzeczywistości. Dorośli uczą się przez przyłączenie nowych wiadomości do posiadanej już struktury kognitywnej. Uczą się efektywniej, kiedy odczuwają podobieństwo i związek między już posiadanymi i zdobywanymi informacjami oraz wtedy, kiedy mogą to praktycznie wykorzystać.

W pracy z osobami dorosłymi niebagatelne znaczenie zyskuje zasada wykorzystywania doświadczeń osób dorosłych. Trzeba zaznaczyć, iż dorośli uczestnicy procesu dydaktycznego niejednokrotnie dysponują bogatym doświadczeniem społecznym. Są to zarówno doświadczenia pozytywne jak i negatywne. Zarówno jedno jak i drugie mają istotny wpływ na proces nauczania – uczenia się.

Doświadczenia pozytywne wyniesione z wcześniejszych poziomów kształcenia lub skojarzone z działalnością zawodową, kulturalną lub samokształceniową, przyczyniają się do pełniejszego zrozumienia zagadnień programowych. Natomiast doświadczenia negatywne stanowią najpoważniejszą barierę w podjęciu decyzji o dalszym kształceniu.

Na przestrzeni procesu kształcenia złe nawyki edukacyjne i/ lub brak umiejętności uczenia się znacznie utrudniają jego realizację.

Środowisko osób dorosłych jest bardziej zróżnicowane niż grupy młodzieżowe pod wieloma względami. Przede wszystkim dostrzegamy rozbieżności w zakresie wieku, doświadczeń czy celów kształcenia. W związku z tym proces kształcenia musi być bardziej zindywidualizowany, by właściwie reagować na potrzeby i możliwości uczących się. Maksyma, która sprzyja realizacji powyższych założeń oscyluje wokół *zasady indywidualizacji i zespołowości*

Zasada, która wskazuje na konieczność podejmowania i stosowania przez nauczyciela licznych zabiegów dydaktycznych dotyczy *zasady trwałości wiedzy*. Z badań nad zapamiętywaniem wynika, iż najlepiej zapamiętywane są treści, które:

- charakteryzują się prostą strukturą myśli, tj. trzymanie się przewodniej myśli i jej rozwijanie w różnych kierunkach,
- charakteryzują się przejrzystością i konkretnością treści oraz odwołują się do doświadczeń i praktycznej działalności,

- szczególne znaczenie ma wielokrotne powracanie do głównych tez zajęć.

Z punktu widzenia dydaktyki efekty kształcenia wzmacniają następujące zabiegi: wzbudzenie zainteresowania uczniów, ich aktywny udział, ćwiczenia utrwalające, częstotliwość powtórzeń zgodna z krzywą uczenia się, łączenie treści w logiczną całość, wdrażanie do weryfikacji poznanych praw, zasad, reguł, systematyczna kontrola.

Ostatnią omawianą zasadą jest zasada ustawiczności kształcenia. Zasada ta wskazuje, że uczymy się całe życie – od dzieciństwa po starość, co oznacza, że ona także cały system oświaty. Taka edukacja służy aktualizacji wiedzy, podnoszeniu kwalifikacji, nadążaniu za rozwojem nauki i techniki, a przede wszystkim zapewnia możliwość stałego rozwoju i wzbogacania osobowości. Oświata realizowana wg tej zasady powinna być dostępna dla wszystkich, otwarta na innowacje oraz pluralistyczna. Proces kształcenia obok zadań poznawczych powinien realizować także zadania motywacyjne, rozbudzać potrzebę dalszego uczenia się, rozwoju zainteresowań oraz wdrażać do samokształcenia⁸.

8. WARUNKI OCENIANIA I ZALICZENIA PRAKTYK

Ocena towarzyszy człowiekowi na przestrzeni całego życia. Proces oceniania wynika z konieczności i potrzeby wartościowania postaw człowieka oraz efektów wszelkiej działalności. Oceniany odbiera opinie o skutkach swego postępowania w aspekcie ich trafności, sprawiedliwości i zgodności z samooceną.

Aby ta zgodność zaistniała, oceniany i oceniający muszą znać kryteria i reguły, według których wartościowanie jest dokonywane.

Znajomość, rozumienie i akceptacja ustalonych reguł postępowania w procesie oceniania dotyczy obu stron i musi być przez nie konsekwentnie przestrzegana. Kryteria muszą być sformułowane w sposób jednoznaczny, wykluczający jakąkolwiek manipulację i naginanie ich do potrzeb w konkretnych sytuacjach.

Przy próbie oceniania autorzy programu zastosowali niepełny model dydaktycznego pomiaru sprawdzającego – wielostopniowego wg Bolesława Niemierki.

⁸ J. Półturzycki, dz. cyt., s. 143-153.

Zaliczenie praktyk (tak jak i innych przedmiotów kształcenia w toku studiów) jest warunkiem zaliczenia danego semestru i promocji na następny semestr;

- Nie dopuszcza się zwolnienia z praktyk pedagogicznych;
- Ocena z praktyk powinna być wpisana przez Opiekuna Dydaktycznego uczelni do indeksu studenta dwukrotnie (tj. w miejscu wyszczególnionych przedmiotów w danym semestrze oraz na str.82)

8.1 Regulacje dotyczące niezaliczenia praktyk albo odwołania z praktyk

Regulacje dotyczące niezaliczenia praktyk albo odwołania z praktyk ujęte są w Regulaminie Studiów:

- 1) W przypadku niezaliczenia praktyk, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych może podjąć decyzję o skreśleniu z listy studentów lub (na pisemny wniosek studenta) skierować na powtórzenie danego semestru;
- 2) W stosunku do studentów, którzy z przyczyn uzasadnionych nie odbyli praktyki w terminie określonym w regulaminie praktyk (tj. brali udział w wymianie międzynarodowej, stypendia zagraniczne, przyczyny losowe) dziekan może udzielić zgodę na jej odbycie w innym terminie (ale nie kolidującym z planem zajęć dydaktycznych) według indywidualnych zasad określonych każdorazowo dla poszczególnych studentów (i ich przypadków).

Dodatkowe wymagania:

- 1) Każdorazowa nieobecność w trakcie odbywania praktyk musi być usprawiedliwiona i odrobiona przez studenta (w terminie ustalonym przez opiekuna praktyk i dyrektora szkoły lub placówki);
- 2) Student nie może zrealizować mniej niż 150 godzin praktyk;
- 3) Harmonogram zadań (opracowany przez uczelnię) nie może być zmieniony. W uzasadnionych przypadkach takiej zmiany może dokonać dyrektor szkoły lub placówki.
- 4) Student ma obowiązek wykonać wszystkie zadania objęte programem praktyk, jak również i te, które wyznaczy mu opiekun –nauczyciel praktyk;

- 5) Student ma obowiązek prowadzenia „Teczki praktyk”, zawierającej:
- konspekty z przeprowadzonych zajęć/lekcji zaakceptowane przez opiekuna praktyk,
 - inne materiały opracowane podczas praktyk, np. przygotowane pomoce dydaktyczne, zdjęcia dokumentujące realizację zajęć i efekty pracy, wykaz przeczytanej literatury, wykaz aktów prawnych, z którymi student się zapoznał itp.

8.2 Kryteria oceny opisowej studenta przez opiekuna praktyk

Opiekun –nauczyciel praktyki dokonuje oceny opisowej zawierającej :

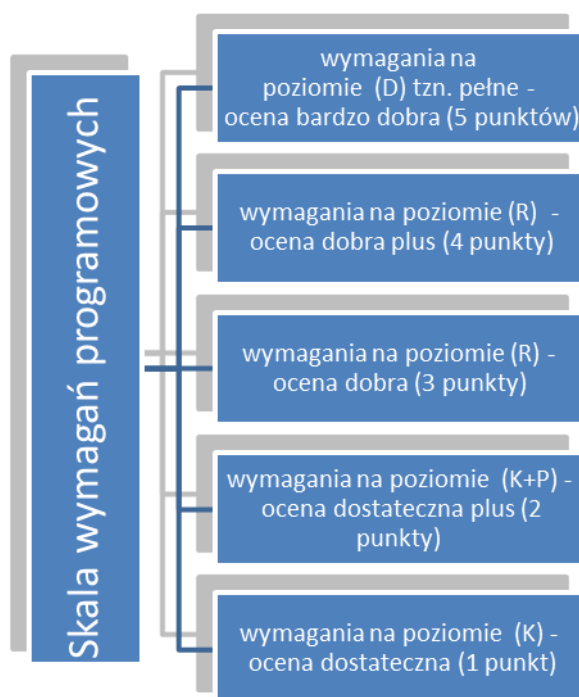
- pomysłowość w budowaniu koncepcji zajęć/lekcji;
- sprawność organizacyjna zajęć/lekcji;
- wykorzystanie czasu zajęć/lekcji w kontekście stopnia osiągnięcia celów;
- poziom skuteczności oddziaływania na pracę uczniów;
- sposób motywowania uczniów do pracy;
- stosunek proporcji aktywności nauczyciela do aktywności uczniów;
- ocenę atmosfery w czasie zajęć (relacja nauczyciel – wychowanek/uczeń i wychowanek/uczeń – nauczyciel , w tym dostosowanie sposobu komunikacji do możliwości rozwojowych dzieci/uczniów);
- sposób monitorowania i ewaluacja efektów pracy uczniów;
- otwartość studenta na sugestie, wskazówki opiekuna praktyk oraz uwzględnianie ich w dalszych działaniach, inicjatywa i zaangażowanie podczas realizacji praktyk
- opiekun praktyk wystawia stopień (od oceny bardzo dobrej do niedostatecznej według przyjętych kryteriów) na zakończenie praktyk.

8.3 Kryteria oceny punktowej studenta przez opiekuna praktyk

Ocenianie na specjalności nauczycielskiej *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna* zostało podporządkowane wielopoziomowemu modelowi wymagań.

Treści kształcenia zostały podzielone według poziomów wymagań tj od najniższego do najwyższego, wyznaczonych przez skalę stopni szkolnych. Kolejnym poziomom wymagań przypisano odpowiednią liczbę punktów (od 1-5), która odpowiada poszczególnym ocenom szkolnym.

Wymagania na poszczególne stopnie szkolne tworzą hierarchię. Uzyskanie poszczególnych stopni przedstawia się następująco:

Poziom K - wymagania konieczne – (K) ocena dostateczna (3.0)

Obejmuje wiadomości i umiejętności łatwe dla studenta, niezbędne w dalszej edukacji i użyteczne w życiu. Obejmuje elementy treści najłatwiejszych, najczęściej stosowanych, nie wymagających większych modyfikacji. Treści niezbędne do uczenia się ogółu podstawowych wiadomości i umiejętności najprostsze, możliwie praktyczne

Poziom P - wymagania podstawowe - (K+P) na ocenę dostateczną plus (3,5).

Stosuje się do wiadomości i umiejętności łatwych, możliwych do opanowania przez studenta przeciętnie zdolnego, przydatne na wyższych etapach kształcenia, mające zastosowanie w życiu pozaszkolnym a jednocześnie rozwijające zainteresowania.

Poziom R - wymagania rozszerzające – (P+R) na ocenę dobrą (4.0)

Obejmują wiadomości i umiejętności nieco trudniejsze, złożone i mniej typowe, przydatne ale niezbędne w dalszej edukacji.

Poziom R - wymagania rozszerzające – (P+R) na ocenę dobrą plus (4,5)

Obejmują pełny zakres wiadomości i umiejętności nieco trudniejsze, złożone i mniej typowe, przydatne w dalszej edukacji. Ponadto student musi wykazać się samodzielnością w planowaniu zajęć.

Poziom D – wymagania dopełniające (R+D) na ocenę bardzo dobrą (5.0).

Obejmują pełny zakres wiadomości i umiejętności, trudne do opanowania, najbardziej złożone i unikatowe, twórcze naukowo, wyspecjalizowane, złożone i ważne, stwarzają możliwości rozwiązywania problemów pośrednio użytecznych w życiu, wymagają korzystania z różnych źródeł wiedzy.

8.4 Warunki zaliczenia praktyk pedagogicznych

Zaliczenie praktyk (tak jak i innych przedmiotów kształcenia w toku studiów) jest warunkiem zaliczenia danego semestru i promocji na następny semestr.

Podstawą zaliczenia praktyk jest złożenie przez studenta do Opiekuna Ddaktycznego w Uczelni, w terminie 14 dni od zakończenia praktyki:

- 1) wypełnionego Dzienniczka praktyk, potwierdzonego przez Dyrektora Placówki, w której student odbywał praktykę,
- 2) wypełnionych kart kompetencji studenta według wzorów zawartych w załącznikach nr 1, 2, 3, 4
- 3) teczki praktyk zawierającej:

- ocenę końcową zaliczenia praktyk pedagogicznych w szkole. (załącznik nr 10)
- ocenę końcową zaliczenia praktyk pedagogicznych w przedszkolu.

(załącznik nr 11)

- wypełnione arkusze obserwacji z hospitowanych lekcji/zajęć oraz różnych form pracy z dzieckiem, (załącznik 13)
- konspekty z przeprowadzonych zajęć/lekcji zaakceptowane przez opiekuna praktyk, (załącznik 14)
- inne materiały opracowane podczas praktyk, np. przygotowane pomoce dydaktyczne, zdjęcia dokumentujące realizację zajęć i efekty pracy, wykaz przeczytanej literatury, wykaz aktów prawnych, z którymi student się zapoznał itp.

4) arkusza ewaluacji praktyk (załącznik 12)

9. OBSŁUGA STRONY INTERNETOWEJ

Na użytek projektu „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli” opracowano kompleksowy system informatyczny. Głównym założeniem podjętych działań było stworzenie przestrzeni do sprawnego komunikowania się pomiędzy wszystkimi użytkownikami, tj. studentami, opiekunami praktyk na terenie dzielnicy Białoleka oraz pracownikami Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie.

W tym celu została utworzona strona internetowa praktyki.pedagogiczne.janski.edu.pl. Można znaleźć tam wszystkie niezbędne wiadomości dotyczące zarówno przebiegu praktyk pedagogicznych jak również program praktyk, wykaz placówek w których można odbywać praktyki oraz wzory dokumentów potrzebnych do zaliczenia praktyki pedagogicznej. Zamieszczono także bieżące informacje, wskazówki, forum dyskusyjne, które – w naszej ocenie - pozwolą na bieżąco monitorować przebieg praktyk pedagogicznych.

Aby ułatwić i przybliżyć opiekunom praktyk poruszanie się po stronie internetowej poniżej zamieszczono informacje niezbędne do obsługi systemu.

Z perspektywy opiekuna praktyk wygląda to następująco:

Krok pierwszy - LOGOWANIE

Każdy opiekun praktyk posiada swój login oraz hasło, które musi wprowadzić aby można byłoby korzystać z wiadomości i wskazówek znajdujących się w poszczególnych

zakładkach.

Krok drugi - po zalogowaniu użytkownika pokaże się ekran startowy : Praktyki,
Start.jpeg

Po kliknięciu na nazwę grupy w boksie „prowadzone grupy” lub wybraniu grupy z listy widocznej na stronie „prowadzone grupy” dostępnej w menu głównym (druga karteczka od lewej) przechodzimy do ekranu „Praktyki, grupa praktykancka.jpeg”

Zalogowany: Doe John, Wyloguj enik. Strona główna: www.janski.edu.pl

strona prowadzonej grupy praktykanckiej

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
rok założenia 1993

Praktyki | Informacje | Pliki do pobrania | Forum | Kontakt

Jesteś tu: Strona główna - Prowadzone grupy - Poznawanie placówek oświatowych - Grupa 1

Praktyka: Poznawanie placówek oświatowych

Łość godzin: 30

1. Podstawy prawne funkcjonowania placówek
2. Zasady funkcjonowania i organizacji oraz zadania placówek mieszczących się na terenie dzielnicy Białoleka: gimnazjum, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, dom dziecka, zespoły szali
3. Dokumentacja placówek
4. Obowiązujące w placówkach przepisy BHP

Etapy praktyki

1. przedszkole
Rejestracja: 2012-02-01 - 2012-03-11

2. szkoła podstawowa
Rejestracja: 2012-08-06 - 2012-08-09

Grupa: Grupa 1
Łość spotkań: 1 / 30
Miejsce: Zespół Szkół nr 43
Opiekun: Doe John

Uczestnicy

Nazwisko	Nr indeksu
Doe John	1234567

Tablica informacyjna

Utworzony	Nazwa	Opis	Do grupy
2012-08-24 14:36:07	wpis informacyjny		Tak

Link do wyświetlenia karty studenta (uczestnika praktyki)

Link pozwalający dodać wpis na tablicy

Link pozwalający na edycję istniejącego wpisu

Strona współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Copyrights Janski powered by

Po kliknięciu na ikonkę obok informacji o studencie/praktykancie przechodzimy do informacji o tym konkretnym uczestniku „Praktyki, grupa praktykancka, karta studenta.jpeg”

Zalogowany: Doe John, Wyloguj mnie. Strona główna: www.janski.edu.pl

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
rok założenia 1993

Praktyki Informacje PBI do pobrania Forum Kontakt

Jesteś tu: Strona główna - Prowadzone grupy - Poznanie placówek oświatowych - Grupa 1 - Doe John

Student: Doe John
Nr albumu: 1234567

Oceny

Opis	Ocena			
	2	3	4	5
ocena 1				
ocena 2				
ocena 3				
Opis				
Silne strony				
Słabe strony				
Komentarz				

Edytuj swoją ocenę

Dziennik praktyki

Data	Godziny praktyk	Rodzaj zajęć	Uwagi, obserwacje i wnioski
Nie znaleziono wyników.			

Strona współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Copyrights **Jański** powered by **360**

Po kliknięciu na link „dodaj nowy wpis” pod tablicą informacyjną lub po kliknięciu ikonki obok danego wpisu przechodzimy do ekranu dodawania i edycji tablicy informacyjnej: „Praktyki, grupa praktykancka, wpis na tablicy.jpeg”

Zalogowany: Doe John, Wyloguj mnie. Strona główna: www.janski.edu.pl

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
rok założenia 1993

Praktyki Informacje PBI do pobrania Forum Kontakt

Jesteś tu: Strona główna - Prowadzone grupy - Poznanie placówek oświatowych - Grupa 1 - Dodaj wpis

Dodaj nowy wpis

Tytuł wpisu (pole wymagane)

Pole oznaczone * są wymagane.

Nazwa *

Opis

Możliwość dodania pliku jako załącznika

Wybierz plik | Nie wybrano pliku

Czy wiadomość widoczna jest dla całej grupy, czy tylko dla wskazanych studentów?

Widoczne dla całej grupy

Widoczne tylko dla wybranych studentów

Student

Doe John

Wybierz

Wykaz którzy studenci mogą zobaczyć ten wpis:

Utwórz

Strona współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Copyrights **Jański** powered by **360**

Krok trzeci – DOKUMENTOWANIE PRAKTYK.

Ekran z pliku: Praktyki, grupa praktykancka, karta studenta.jpeg

Zalogowany: Doe John, Wyloguj mnie. Strona główna: www.janski.edu.pl

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
1916 założenie 1973

Praktyki Informacje Piki do pobrania Forum Kontakt

Jesteś tu: Strona główna > Prowadzone grupy > Poznanienie placówek oświatowych - Grupa 1 - Doe John

Student: Doe John
Nr albumu: 1234567

Oceny

Obszar	Ocena			
	2	3	4	5
scena 1				
scena 2				
scena 3				
Opis				
Silne strony				
Słabe strony				
Komentarz				

Edytuj swoją ocenę

Dziennik praktyki

Data	Godziny praktyk	Rodzaj zajęć	Uwagi, obserwacje i wnioski
Nie znaleziono wyników.			

Strona współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Copyrights Janski

Po kliknięciu na link „edytuj swoją ocenę” pod kartą ocen lub opcji w prawym menu „edytuj ocenę” przechodzimy do formularza edycji oceny.

Po wybraniu opcji „drukuj dziennik praktyk” wyświetla się wydruk „Praktyki, wydruk dziennika praktyk.jpeg”

»

Po wybraniu opcji „drukuj dziennik praktyk” wyświetla się wydruk „Praktyki, wydruk dziennika praktyk.jpeg”

Wydruk dziennika praktyki

Dzienniczek praktyk

dla studentów Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie

Imię i nazwisko studenta: Doe John
 Nr albumu: 1234567
 Praktyka: Poznawanie placówek oświatowych - przedszkole
 Czas trwania praktyki: 2012-02-24 - 2012-09-30
 Nazwa i adres placówki, w której odbywana jest praktyka: Zespół Szkół nr 43, ul. Kobialka 49, 03-044 Warszawa
 Imię i nazwisko opiekuna: Doe John

Opiekun praktyki na bieżąco potwierdza realizację zadań przez studenta.
 Dyrektor podpisuje wypełniony dzienniczek w ostatnim dniu praktyki.

Data	Godziny praktyki	Rodzaj zajęć	Uwagi, obserwacje i wnioski studenta
2012-08-23	44	fdgfdgdg	fdgfdgd
2012-08-24	2	fgfdf	dfgdfdfg

Podpis studenta:
Doe John

Krok czwarty– OCENIANIE

Ekran z pliku: Praktyki, grupa praktykancka, karta studenta.jpeg

Zalogowany: Doe John, Wyloguj mnie. Strona główna: www.janski.edu.pl

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
rok założenia 1993

Praktyki Informacje Pliki do pobrania Forum Kontakt

Jesteś tu: Strona główna - Prowadzone grupy - Poznanie placówek oświatowych - Grupa 1 - Doe John

Student: Doe John
Nr albumu: 1234567

Oceny

Obszar	Ocena			
	2	3	4	5
ocena 1				
ocena 2				
ocena 3				
Opis				
Silne strony				
Słabe strony				
Komentarz				

Edytuj swoją ocenę

Dziennik praktyki

Data	Godziny praktyk	Rodzaj zajęć	Uwagi, obserwacje i wnioski
Nie znaleziono wyników.			

Strona współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Copyrights Janski powered by

Ekran z pliku „Praktyki, grupa praktykancka.jpeg”

Projekt „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zalogowany: Doe John, Wyloguj mnie. Strona główna: www.janski.edu.pl

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
rök założenia 1993

Praktyki Informacje PIM do pobrania Forum Kontakt

Jesteś tu: Strona główna - Prowadzone grupy - Poznawanie placówek oświatowych - Grupa 1

Praktyka: Poznawanie placówek oświatowych

Łość godzin: 30

- Podstawy prawne funkcjonowania placówek
- Zasady funkcjonowania i organizacji oraz zadania placówek mieszczących się na terenie dzielnicy Białołęka: gimnazjum, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, dom dziecka, szkoły szlił
- Dokumentacja placówek
- Obowiązujące w placówkach przepisy BHP

Etapy praktyki

1. przedszkole
Rejestracja: 2012-02-01 - 2012-03-11

2. szkoła podstawowa
Rejestracja: 2012-08-06 - 2012-08-09

Grupa: Grupa 1
Łość zapisanych: 1 / 30
Miejce: Zespół Szkół nr 43
Opiekun: Doe John

Nazwisko	Nr indeksu
Doe John	1234567

Tablica informacyjna

Utworzony	Nazwa	Opis	Die grupy	Łość
2012-08-24 14:36:07	wpis Informacyjny		Tak	1

Strona współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ekran z pliku „Praktyki, grupa praktykancka, karta studenta.jpeg”

Zalogowany: Doe John, Wyloguj mnie. Strona główna: www.janski.edu.pl

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
rök założenia 1993

Praktyki Informacje PIM do pobrania Forum Kontakt

Jesteś tu: Strona główna - Prowadzone grupy - Poznawanie placówek oświatowych - Grupa 1 - Doe John

Student: Doe John
Nr albumu: 1234567

Obszar	Ocena				
	2	3	4	5	
ocena 1					
ocena 2					
ocena 3					

Opis:
Silne strony:
Słabe strony:
Komentarz:

Dziennik praktyki

Data	Godziny praktyk	Rodzaj zajęć	Uwagi, obserwacje i wnioski
Nie zrealizowano wyników.			

Menu podręczne:
• Drukuj dziennik praktyk
• Edytuj ocenę

Aby opiekun wystawił/zmienił ocenę studenta należy:

1. wybrać grupę praktykancką (w boksie na stronie głównej lub w menu górnym „prowadzone grupy”)
2. Na stronie prowadzonej grupy (ekran z pliku „Praktyki, grupa praktykancka.jpeg”) należy kliknąć na ikonkę w tabeli obok nazwiska wybranego studenta (oznaczony jako „link do wyświetlenia karty studenta”)
3. Na stronie karty studenta (ekran z pliku „Praktyki, grupa praktykancka, karta studenta.jpeg”) należy kliknąć na link „edytuj ocenę” w prawym menu.

Ekran z pliku „Praktyki, edycja oceny.jpg”

Ekran edycji oceny

Zalogowany: Doe John. Wyloguj mnie. Strona główna: www.janski.edu.pl

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
rök założenia 1993

Praktyki Informacje PIM do pobrania Forum Kontakt

Jesteś tu: Strona główna - Moje praktyki - Poznanie placówek oświatowych - Oceny - Edytuj ocenę

Ocena praktyki

Pole oznaczone * są wymagane.

Obszar	Ocena				
	2	3	4	5	
ocena 1	☐	☐	☐	☐	☐
ocena 2	☐	☐	☐	☐	☐
ocena 3	☐	☐	☐	☐	☐

Opis:

Silne strony:

Słabe strony:

Komentarz:

Zapisz

Przycisk zapisujący zmiany wprowadzone w ocenie

Menu podręczne

- Powrót do praktyki

Menu podręczne umożliwiające powrót do karty studenta

Strona współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Copyrights Janski powered by

Na stronie edycji oceny należy wprowadzić ocenę i zaakceptować zmiany klikając przycisk pod formularzem edycji oceny.

10. DOKUMENTACJA PRZEBIEGU PRAKTYK

Dokumentacja przebiegu praktyk pedagogicznych została przygotowana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. Nr 0, poz. 131).

Poniżej umieszczono wzory dokumentacji obowiązującej na poszczególnych etapach praktyki pedagogicznej wraz z uwagami określającymi, kto wypełnia poszczególne dokumenty. Warto w tym miejscu raz jeszcze przypomnieć, iż ocenianie na specjalności nauczycielskiej *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna* przebiega dwutorowo, tzn. student jest oceniany przez opiekuna oraz dokonuje samooceny.

10.1 Wskazówki dotyczące wypełniania kart kompetencji studenta:

- Proszę wstawić znak X w polu, które najtrafniej opisuje typowe lub najczęściej obserwowane zachowania praktykanta, przy czym 1 oznacza najniższą a 5 najwyższą liczbę punktów
- Proszę zamieścić komentarz dotyczący przebiegu praktyk poprzez określenie mocnych i słabych stron studenta
- Proszę zamieścić zalecenia do dalszej pracy np. wskazania nad czym student powinien intensywniej popracować, jakie działania student powinien podjąć dodatkowo, jaką literaturę/materiały dydaktyczne student powinien dodatkowo przeczytać.

9.2 Wzory dokumentów – załączniki

Zamieszczone wzory dokumentów są także dostępne w wersji elektronicznej na stronie praktyki.pedagogiczne.janski.edu.pl

- Załącznik nr 1 Karta kompetencji studenta - etap I (wypełnia student)
- Załącznik nr 2 Karta kompetencji studenta - etap II (wypełnia student)
- Załącznik nr 3 Karta kompetencji studenta - etap II (wypełnia student)
- Załącznik nr 4 Karta kompetencji studenta - etap II (wypełnia student)
- Załącznik nr 5 Karta kompetencji studenta - etap I (wypełnia opiekun)
- Załącznik nr 6 Karta kompetencji studenta - etap II (wypełnia opiekun)
- Załącznik nr 7 Karta kompetencji studenta - etap II (wypełnia opiekun)
- Załącznik nr 8 Karta kompetencji studenta - etap II (wypełnia opiekun)
- Załącznik nr 9 Dzienniczek praktyk
- Załącznik nr 10 Ocena końcowa zaliczenia praktyk pedagogicznych w szkole.
- Załącznik nr 11 Ocena końcowa zaliczenia praktyk pedagogicznych w przedszkolu.
- Załącznik nr 12 Arkusz ewaluacji praktyk
- Załącznik nr 13 Przykładowy arkusz obserwacji zajęć/lekcji
- Załącznik nr 14 Przykładowy scenariusz/konspekt zajęć.

Załącznik nr 1

Karta kompetencji studenta etap I (wypełnia student)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kompetencje studenta:					
1. zna specyfikę funkcjonowania przedszkola i szkoły lub placówki, w której odbywa praktykę					
2. ma uporządkowaną wiedzę na temat organizacji pracy w placówce, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych					
3. zna podstawowe dokumenty obowiązujące w przedszkolu i szkole oraz ma elementarną wiedzę w zakresie zasad ich konstruowania tj: <ul style="list-style-type: none"> • statut, • program wychowawczy szkoły, • program profilaktyki szkolnej, • WSO • regulaminy obowiązujące na terenie placówek edukacyjnych 					
4. potrafi dokonać obserwacji pedagogicznej, właściwie analizuje i interpretuje zjawiska w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów • aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, • interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku), • procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń • czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć • sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej, • dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży • działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie 					
5. posiada umiejętności w zakresie współdziałania z opiekunem praktyk ze szczególnym zwróceniem uwagi na; <ul style="list-style-type: none"> • sprawowanie opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianie bezpieczeństwa • podejmowanie działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji, 					

<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zorganizowanych zajęć wychowawczych, • podejmowanie działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; 					
<p>6. posiada umiejętności w zakresie analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie dokumentacji praktyki, • konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką • ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron • ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów • konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań <p>omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).</p>					
Samoocena					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 2

Karta kompetencji studenta etap II (wypełnia student)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kształtowanie kompetencji dydaktyczno – wychowawczych oraz opiekuńczych studenta w zakresie: Obserwowanie:					
1. potrafi dokonać obserwacji czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,					
2. potrafi dokonać obserwacji czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,					
3. potrafi dokonać obserwacji pedagogicznej, właściwie analizuje i interpretuje zjawiska w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć), • procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń, • sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, • sposobu oceniania uczniów, • sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej, • dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów, • funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, 					
4. rozumie znaczenie : <ul style="list-style-type: none"> • działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny, • organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej 					

zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje)					
samoocena					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 3

Karta kompetencji studenta etap II (wypełnia student)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kształtowanie kompetencji dydaktyczno – wychowawczych oraz opiekuńczych studenta w zakresie: Pełnienie roli nauczyciela					
1. Student posiada umiejętności w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> planowania lekcji (zajęć), formułowania celów, doboru metod i form pracy oraz środków dydaktycznych dostosowywania metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej organizacji i prowadzenia lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze wykorzystywania w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej 					
2. potrafi właściwie interpretować zjawiska w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> dostosowywania sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów animowania aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijania umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej organizowania pracy uczniów w grupach zadaniowych 					
3. zna podstawowe dokumenty dotyczące organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej obowiązujące w przedszkolu i szkole oraz ma elementarną wiedzę w zakresie zasad ich stosowania tj: <ul style="list-style-type: none"> dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) 					

<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad 					
4. posiada umiejętności w zakresie podejmowania współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami pracującymi z uczniami					
Samocena					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 4

Karta kompetencji studenta etap II (wypełnia student)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kształtowanie kompetencji dydaktyczno – wychowawczych oraz opiekuńczych studenta w zakresie: Współpracy z opiekunem praktyk oraz analizy i interpretacji zaobserwowanych i doświadczanych sytuacji oraz zdarzeń pedagogicznych					
1. Student ma uporządkowaną wiedzę na temat: <ul style="list-style-type: none"> • organizacji pracy w placówce, • realizowanych przez placówkę zadań dydaktycznych, • sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, • pracowników, uczestników procesu edukacyjnego • prowadzonej dokumentacji przebiegu nauczania 					
2. posiada umiejętności w zakresie współdziałania z opiekunem praktyk ze szczególnym zwróceniem uwagi na; <ul style="list-style-type: none"> • planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć) • organizowaniu pracy w grupach • przygotowywaniu pomocy dydaktycznych • wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej • kontrolowaniu i ocenianiu uczniów • podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych • organizowaniu przestrzeni klasy • podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej 					
6. posiada umiejętności w zakresie analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie dokumentacji praktyki 					

<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce pedagogicznej ocena własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron) ocena przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów 					
Samoocena					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 5

Karta kompetencji studenta etap I (wypełnia opiekun)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kompetencje studenta:					
1. zna specyfikę funkcjonowania przedszkola i szkoły lub placówki, w której odbywa praktykę					
2. ma uporządkowaną wiedzę na temat organizacji pracy w placówce, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych					
3. zna podstawowe dokumenty obowiązujące w przedszkolu i szkole oraz ma elementarną wiedzę w zakresie zasad ich konstruowania tj: <ul style="list-style-type: none"> • statut, • program wychowawczy szkoły, • program profilaktyki szkolnej, • WSO • regulaminy obowiązujące na terenie placówek edukacyjnych 					
4. potrafi dokonać obserwacji pedagogicznej, właściwie analizuje i interpretuje zjawiska w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów • aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, • interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku), • procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń • czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć • sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej, • dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży • działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie 					
5. posiada umiejętności w zakresie współdziałania z opiekunem praktyk ze szczególnym zwróceniem uwagi na; <ul style="list-style-type: none"> • sprawowanie opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianie bezpieczeństwa • podejmowanie działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji, 					

<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zorganizowanych zajęć wychowawczych, • podejmowanie działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; 					
<p>6. posiada umiejętności w zakresie analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie dokumentacji praktyki, • konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką • ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron • ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów • konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań <p>omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).</p>					
Ocena studenta przez opiekuna praktyk					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 6

Karta kompetencji studenta etap II (wypełnia opiekun)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kształtowanie kompetencji dydaktyczno – wychowawczych oraz opiekuńczych studenta w zakresie: Obserwowanie:					
1. potrafi dokonać obserwacji czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,					
2. potrafi dokonać analizy toku metodycznego lekcji (zajęć), rozróżnić stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz ocenić dobór wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,					
3. potrafi dokonać obserwacji pedagogicznej, właściwie analizuje i interpretuje zjawiska w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć), • procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń, • sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, • sposobu oceniania uczniów, • sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej, • dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów, • funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, 					
4. rozumie znaczenie : <ul style="list-style-type: none"> • działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny, 					

<ul style="list-style-type: none"> organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje) 					
Ocena studenta przez opiekuna praktyk					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 7

Karta kompetencji studenta etap II (wypełnia opiekun)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kształtowanie kompetencji dydaktyczno – wychowawczych oraz opiekuńczych studenta w zakresie: Pełnienie roli nauczyciela					
1. Student posiada umiejętności w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> planowania lekcji (zajęć), formułowania celów, doboru metod i form pracy oraz środków dydaktycznych dostosowywania metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej organizacji i prowadzenia lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze wykorzystywania w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej 					
2. potrafi właściwie interpretować zjawiska w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> dostosowywania sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów animowania aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijania umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej organizowania pracy uczniów w grupach zadaniowych 					
3. zna podstawowe dokumenty dotyczące organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej obowiązujące w przedszkolu i szkole oraz ma elementarną wiedzę w zakresie zasad ich stosowania tj: <ul style="list-style-type: none"> dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) 					

<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad 					
4. posiada umiejętności w zakresie podejmowania współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami pracującymi z uczniami					
Ocena studenta przez opiekuna praktyk					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 8

Karta kompetencji studenta etap II (wypełnia opiekun)

Opis działania studenta:	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
Nazwisko studenta:					
Kształtowanie kompetencji dydaktyczno – wychowawczych oraz opiekuńczych studenta w zakresie: Współpracy z opiekunem praktyk oraz analizy i interpretacji zaobserwowanych i doświadczanych sytuacji oraz zdarzeń pedagogicznych					
2. Student ma uporządkowaną wiedzę na temat: <ul style="list-style-type: none"> • organizacji pracy w placówce, • realizowanych przez placówkę zadań dydaktycznych, • sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, • pracowników, uczestników procesu edukacyjnego • prowadzonej dokumentacji przebiegu nauczania 					
2. posiada umiejętności w zakresie współdziałania z opiekunem praktyk ze szczególnym zwróceniem uwagi na; <ul style="list-style-type: none"> • planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć) • organizowaniu pracy w grupach • przygotowywaniu pomocy dydaktycznych • wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej • kontrolowaniu i ocenianiu uczniów • podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych • organizowaniu przestrzeni klasy • podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej 					
6. posiada umiejętności w zakresie analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie dokumentacji praktyki 					

<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce pedagogicznej ocena własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron) ocena przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów 					
Ocena studenta przez opiekuna praktyk					
Mocne strony –					
Słabe strony-					
Zalecenia do dalszej pracy					

Załącznik nr 9

DZIENNICZEK PRAKTYK dla studentów Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie

Imię i nazwisko studenta/studentki

Numer albumu

Kierunek studiów:

.....
.....

Rok studiów/ semestr:

.....

Specjalność:

.....

Czas trwania praktyki

.....

Nazwa i adres placówki, w której odbywana jest praktyka

.....
.....

Imię i nazwisko opiekuna praktyk

--	--	--	--	--	--

Warszawa, dnia

ZAŚWIADCZENIE

Niniejszym zaświadcza się, że Pan/Pani
student/studentkaroku studiów Szkoły Wyższej Bogdana Jańskiego
kierunku
specjalności
odbył/a praktykę studencką w
.....
w terminie

.....

podpis i pieczęć dyrektora

Załącznik nr 10

Warszawa, dnia.....

Ocena końcowa zaliczenia praktyki pedagogicznej w szkole

Imię i nazwisko:

Student/ka Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie

Odbył/a praktyki pedagogiczne ciągle w terminie:

Samodzielnie przeprowadził:

- godzin lekcji w klasach I–III i

Obserwował godzin lekcji z

.....
prowadzonych przez nauczycieli i studentów.

Zadania bloku psychologiczno-pedagogicznego student realizował w ciągu
.....godzin odbywania praktyki ciągłej po II roku studiów poprzez udział
w:.....
.....
.....
.....

Ponadto brał udział w następujących działaniach dydaktyczno-wychowawczych nauczyciela :

- np. lekcje wychowawcze (prowadził i/lub obserwował).....

-

-

-

-

Proponowana ocena końcowa:

Cechy, które nauczyciel-opiekun praktyk:

Załącznik nr 11

Warszawa, dnia

Ocena końcowa zaliczenia praktyki pedagogicznej w przedszkolu

Imię i nazwisko:

Student/ka Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie

Odbył/a praktyki pedagogiczne ciągle w terminie:

Samodzielnie przeprowadził:

-godzin zajęć dydaktycznych w przedszkolu

Obserwował godzin zajęć dodatkowych z

.....
.....
.....
.....

prowadzonych przez nauczycieli, studentów .

Zadania bloku psychologiczno-pedagogicznego student realizował w ciągu
.....godzin odbywania praktyki ciągłej po II roku studiów poprzez udział
w:.....

.....
.....
.....
.....

Ponadto brał udział w następujących działaniach dydaktyczno-wychowawczych nauczyciela :

- np. rytmika.....

-
-
-
-

Proponowana ocena końcowa:

Cechy, które nauczyciel-opiekun praktyk:

1. uważa za mocne strony studenta:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. uważa za słabe strony studenta

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
Podpis nauczyciela-opiekuna praktyk

.....
Podpis praktykanta

.....
Pieczęć szkoły Pieczętka i podpis dyrektora przedszkola

Załącznik nr 12

Arkusz Ewaluacji Praktyk

Imię i nazwisko studenta

.....

ZAGADNIENIA	Ocena punktowa				
	1	2	3	4	5
1. Organizacja praktyk - wymiar godzin - rozłożenie w czasie - przejrzystość dokumentacji dotyczącej praktyk - dobór zakresu tematycznego					
2. Przydatność praktyki do zawodu					
3. Przyrost wiedzy i umiejętności uzyskanych w czasie praktyki					
4. Trafność doboru opiekuna praktyk					
5. Współpraca z opiekunem stażu					
6. Otwartość społeczności przedszkolnej/szkolnej					

7. Zajęcia i aktywności, które uważasz za szczególnie cenne i przydatne dla dalszego rozwoju zawodowego

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Trudności związane z realizacją praktyki (jeśli wystąpiły)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Wnioski, propozycje, uwagi dotyczące organizacji i przebiegu praktyk

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Podpis studenta

Załącznik nr 13

Przykładowy arkusz obserwacji zajęć

Data.....**Klasa/grupa przedszkolna**.....

Nauczyciel prowadzący.....

Miejsce zajęć (*placówka, w której studentka/student obserwuje prowadzone zajęcia*).....

Liczba uczniów

Temat zajęć (*podaj temat główny realizowany przez nauczyciela w danym dniu*).....

Cele zajęć (*podaj cele ogólne i szczegółowe*)

Metody prowadzenia zajęć

Pomoce dydaktyczne (*wykorzystane do prowadzenia zajęć*).....

Przebieg zajęć	Zadania	Czas	Wskazówki organizacyjno-metodyczne
<i>Podaj w punktach harmonogram zajęć w przedszkolu/szkole</i>	<i>Wymień zadania realizowane przez nauczyciela</i>	<i>Podaj orientacyjny czas trwania poszczególnych zajęć.</i>	<i>Wymień wskazania lub zalecenia dotyczące prowadzenia zajęć sformułowane przez nauczyciela – opiekuna.</i>

Projekt „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

--	--	--	--

Uwagi i spostrzeżenia studenta:

Podaj swoje uwagi dotyczące organizacji, przebiegu zajęć, realizacji założonych celów, sposobów rozwiązywania ewentualnych problemów i trudności pojawiających się w trakcie realizacji zajęć.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

(data i podpis studenta)

.....

(data i podpis nauczyciela prowadzącego zajęcia)

Załącznik nr 14

Przykładowy Konspekt zajęć

1. **Czas i miejsce zajęć:**.....
2. **Uczestnicy zajęć:**.....
3. **Temat lub tematyka zajęć**.....
.....
.....
4. **Zamierzone cele zajęć:**
—
—
—
5. **Forma zajęć**.....
.....
6. **Metody prowadzenia zajęć**.....
.....
.....
7. **Środki dydaktyczne**.....
.....
.....
.....
8. **Przebieg zajęć**.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
9. **Ewaluacja zajęć (dokonuje słuchacz):**
— mocne strony:.....
.....
.....

.....
.....
–słabe strony:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
–wnioski:

10. **Uwagi o**
wychowankach:

Uwagi oceniającego zajęcie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(data i podpis opiekuna praktyki)

Załącznik nr 15

Skierowanie na praktykę

Warszawa , dn.

Skierowanie na praktykę

Na podstawie Porozumienia zawartego w dniu roku
pomiędzy Szkołą Wyższą im. Bogdana Jańskiego w Warszawie a Gminą Białoleka w
Warszawie, kieruję niżej wymienionego studenta

(rok, semestr studiów)

studiów stacjonarnych/ niestacjonarnych, kierunek: pedagogika, specjalność: **pedagogika
wczesnoszkolna i przedszkolna** w celu odbycia.....

(wymiar i rodzaj praktyki)

w terminie

lp	Nazwisko i imię studenta	Nr indeksu	Imię i nazwisko nauczyciela (opiekuna w szkole/przedszkolu)

Cele i zakres programowy praktyki określa obowiązujący studentów „Program praktyk pedagogicznych”.

W sprawach bieżących proszę o kontakt z Opiekunem praktyk pedagogicznych w Uczelni telefonicznie lub droga elektroniczną.

Dziękujemy za umożliwienie odbycia studenckich praktyk zawodowych studentom naszej Uczelni.

.....
(Potwierdzenie przyjęcia studenta przez Dyrektora Szkoły/Przedszkola)

BIBLIOGRAFIA

Czerepaniak- Walczak M., *Aspekty i źródła profesjonalnej refleksji nauczyciela*. Edytor Toruń 1997

Dróżka W., *Młode pokolenie nauczycieli polskich, aspiracje, styl życia i pracy- w świetle badań autobiograficznych*. W: Kwiatkowska H., Lewowicki T., (red.), *Źródła inspiracji współczesnej edukacji nauczycielskiej*. Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP. Warszawa 1997

Dudzikowa M., *Kompetencje autokreacyjne - czy i jak są możliwe do nabycia w toku studiów*. W: Kwiatkowska H., (red.), *Ewolucja tożsamości pedagogiki*, Warszawa 1991

Dylak S., *Konstruktywizm jako obiecująca perspektywa w kształceniu nauczycieli*. W: Kwiatkowska H., Lewowicki T., Dylak S., (red.), *Współczesność a kształcenie nauczycieli*, WSP ZNP Warszawa 2000

Dylak S., *Kształcenie nauczycieli do refleksyjnej praktyki. Zarys genezy, istoty i rozwoju koncepcji*. (Studium literaturowe) W: Dudzikowa M., Lewowicki T., (red.) *Rocznik Pedagogiczny*, 1996

Gołębniak B. D., *Ku metainterpretacji teorii i praktyki w kształceniu nauczycieli, czyli Donalda Schöna Koncepcja refleksyjnej praktyki*. W: Dudzikowa M., Gołębniak B. D., (red.), *Zmiany edukacji nauczycielskiej. Wiedza- biegłość- refleksyjność*. Edytor Toruń – Poznań 1998

Jankowska D., *Nauczyciele akademicy o kształceniu pedagogicznym w dialogu*. W: Jaworska A., Zalewska S., *Myśl pedeutologiczna i edukacja ustawiczna nauczycieli* Wydawnictwo SWPR, Warszawa 2006

Jurewicz M., *Nauczyciel wczesnej edukacji w obliczu zmian społeczno-oświatowych. Komunikat z badań [w:] W. Leżańska (red), Nauczyciel wczesnej edukacji. Na drodze do profesjonalnego mistrzostwa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011

Jurewicz M., *Miejsce ucznia ze specjalnymi potrzebami w szkole [w:] Arciszewska E., Dziurzyński K., Jurewicz M., (red), Zmienne konteksty edukacji wczesnoszkolnej*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im Alcide de Gasperi, Józefów 2011

Jurewicz M., *Zagubieni czy pokrzepieni? czyli o aktywności zawodowej nauczycieli w kontekście zmiany społecznej*, [w:] E. Dąbrowa, D. Jankowska (red.), Warszawa 2010, Wyd. APS.

Jurewicz M., *Nauczyciel wczesnej edukacji wobec ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi [w:] A. Konieczna (red.), Optymalizacja sytuacji szkolnej uczniów – różnorodne wymiary współpracy z rodzicami*, Warszawa 2010, Wyd. APS.

Jurewicz M., *Kształtowanie twórczych postaw nauczycieli w procesie ich kształcenia i dokształcania [w:] M. Raczkowska-Lipińska, E. Jagiełło, Innowacje w edukacji elementarnej*, Józefów 2010, Wyd. WSGE

Łukasiewicz A., M., *Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli. (Raport z badania studentów i nauczycieli)*, Szkoła Wyższa im. Bogdana

Jańskiego, Warszawa, 14 X 201

Łobocki M., *W trosce o skuteczne kształcenie pedagogiczne nauczycieli* W: Szymański M., (red.) *Nauczyciel i kształcenie nauczycieli*, Warszawa 2005

Kotusiewicz A., Kwiatkowska H., *Koncepcja pedagogicznego kształcenia nauczycieli – metodologia analiz programowych.*

Kwiatkowska H., Zaczyński P.,(red.), *Pedeutologia. Badania i koncepcje metodologiczne.* Warszawa 1993

Kurdybacha L, *Główne kierunki rozwoju oświaty XIX i początków XX w.*

Kwaśnica R., *Wprowadzenie do myślenia o wspomagananiu nauczycieli w rozwoju.* W: Kwiatkowska H., Lewowicki T.,(red.), *Z zagadnień pedeutologii i kształcenia nauczycieli.* Komitet Nauk Pedagogicznych PAN, Warszawa 1995

Kwiatkowska H., *Edukacja nauczycieli. Konteksty- kategorie- praktyki.* Wydawnictwo IBE. Warszawa 1997

Kwiatkowska H., *Pedeutologia.* Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008

Kwiatkowska H, *Refleksje nad dniem dzisiejszym edukacji nauczycielskiej.* W: Lewowicki T., (red.), *W kręgu teorii i praktyki kształcenia wielostronnego*, Wydawnictwo Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa 1994

Kwiatkowska H., *Źródła inspiracji nowego myślenia o edukacji nauczycielskiej.* W: *Źródła inspiracji nowego myślenia o edukacji nauczycielskiej.* Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP Warszawa 1997

Moritz J., *Refleksje na temat kształcenia nauczycieli*, Nowa Szkoła 1/2008

Muszyński H., *Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań i konieczności*, W: Waloszek D., (red.), *Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych*, Kraków 2010, Bliżej Przedszkola

Nowosad I., *Rozwój zawodowy nauczycieli – formy jego wsparcia*, Nowa Szkoła 6/2005

Obuchowski K., *Człowiek intencjonalny*, PWN, Warszawa 1993

Ostrowska U., *Nauczyciel jako badacz- między ideą a realnością.* Edukacja 1999 nr 2 (66)

Palka S., (red.) *Orientacje w metodologii badań pedagogicznych.* Kraków 1998

Palka S., *Praktyczny wymiar dydaktyki ogólnej.* W: Lewowicki T., (red.), *W kręgu teorii i praktyki kształcenia wielostronnego*, Wydawnictwo Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego., Warszawa 1994

Perry R., *Teoria i praktyka. Proces stawania się nauczycielem.* WSiP Warszawa 2000

Żechowska B., *O poznaniu nauczyciela.* Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego Katowice 1995

